

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО ГЕОФИЗИКА, ГЕОДЕЗИЯ И
ГЕОГРАФИЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ГЕОГРАФИЯ

Научна област 4. Природни науки

Професионално направление 4.4 Науки за Земята

Научна специалност „Икономическа и социална география“

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО
ГЕОФИЗИКА, ГЕОДЕЗИЯ И ГЕОГРАФИЯ
№ 100 / 10.03. 2019 г.
СОФИЯ

Р Е Ц Е Н З И Я

На дисертационен труд за образователна и научна степен „Доктор“

**ВЛИЯНИЕ НА МЕЖДУНАРОДНОТО РАЗДЕЛЕНИЕ НА
ТРУДА ВЪРХУ ЛОКАЛИЗАЦИЯТА НА
ПРОИЗВОДСТВОТО НА ОБЛЕКЛО В ЮГОЗАПАДНА И
ЮЖНА ЦЕНТРАЛНА БЪЛГАРИЯ**

ПОЛИ НИКОЛОВА РУКОВА

НАУЧЕН КОНСУЛТАНТ: ДОЦ. Д-Р БОЯН КУЛОВ

Рецензията е написана според националното, академичното и институтското законодателство.

Изискване №1: Данни за дисертанта

Поли Рукова е възпитаник на СУ „Св. Кл. Охридски“ и нейната докторантура е напълно формален завършек на нейното образование, т.нар. трета степен /особено във Франция/, идваща след бакалавърската

и магистърската степен. Спечелените конкурси за асистент, а по късно и за докторантура са предпоставка за продължаваща възходяща специализация и дългогодишно развитие в областта на географията. Разширената възможност идва и от усъвършенстването по линия на редица международни проекти, на повечето от които тя е и ръководител от българска страна. Радвам се, че департаментът задълбочава връзките с чужбина и се надявам в близко бъдеще сътрудничеството да даде още по-видими резултати.

Изискване №2: Данни за докторантурата

Много внимателно прочетох и анализирах времевата линия по развитието на докторантурата от предадените ми документи. Намирам, че процесът е протекъл според актуалното законодателство, логичен е и е справедлив. Не отчитам никакви нарушения, както на процедурата, така и в представените ми документи. Всички действия са открити, публични като особено ценно е обсъждането в департамента, след което дисертацията е насочена към защита. Това е, т.нар., в миналото предзащита, на която авторът получава най-сериозните характеристики и критики. По този начин си обяснявам високото качество и лаконичността на предложения за рецензиране научен продукт. Дисертантът и неговият научен консултант, когото познавам също много добре, и за когото имам най-високо професионално мнение, най-редовно са изпълнявали изискванията за своите процедурни задължения.

Изискване №3: Данни за дисертацията и автореферата

Предложената за рецензиране докторска разработка отговаря напълно на изискванията, както по форма, така и по съдържание. Тя съдържа увод, изложение от 3 глави, заключение и библиография в обем от 114 страници. 71 заглавия са на български език, 69 са на английски. Приложени са и 35 фигури-цифрови карти, диаграми, снимки и други, 2 таблици и 3 отделни приложения.

Моделът на структурата на докторантурата е класически, бих казал стандартен, доказал своето качество и аз напълно го одобрявам. Написаното отговаря на законодателството. Трудът е оригинален и е лично произведение на автора. Той е част от една страна от тематиката на географията на индустрията и услугите, а – от друга, е с регионален обхват, който логично е приоритетен за департамента. Нормално е департаментът да се занимава с изследвания и на национално, но и на регионално и на местно/локално/равнище. На използваната методика е отделено правилно в структурата една глава. Тя е комплексна и подлежи на нататъшно развитие. Работата има едновременно теоретичен и практически характер.

Авторефератът е написан съгласно изискванията.

Изискване №4: Научни приноси

Този раздел е написан според моите лични виждания, получени от запознаването с автореферата и с дисертацията, но и от предложените в справката приноси на дисертацията.

Погледнато общо, дисертацията е сериозен научен принос на и за българската география, в частност географията на индустрията, на услугите, и за регионалната география на България. През годините подобни дисертации, написани и успешно защитени, бяха и остават рядкост. Но за тази най-развита част на страната това е безспорно принос, който вече трябва да бъде задължително използван в бъдеще. Приемам неизказаното, но показано мнение, че класическият териториален обхват на изследвания регион не е това, което периодически кроят в Националния статистически институт и променят районите. Те вече се наричат статистически, в смисъл, че не са научни, а както се посочва в сайта на цитирания институт, служат „само“ за събиране на статистическа информация. Въпреки официалния регионален обхват работата има общонационално значение, предвид моделите, които са разкрити и които могат да бъдат универсално използвани. Чрез подобни разработки научаваме как да

гледаме на миналото, но и какво евентуално бъдеще можем да си създадем ние самите.

Желана възможност е да се слезе на най-ниските териториални равнища на анализа – по общини и селища. За съжаление, общинската статистика у нас е ликвидирана, пък и не е нужна при условията на системата на националните сметки. При нея под въпрос са и стопанските данни на поддържащо равнище. Приемам методиката като принос. Количествените и качествените параметри дават необходимата дисертабилност на разработката.

Приемам предложените цел, съставни задачи, заложили методи. Мисля, че задачите са много и можеше да се съберат в по-малък брой, защото сега в някаква степен се припокриват. Мисля, че в целта влиза и изпробването на създадената методика. И накрая очаквах да прочета подробен отговор на въпроса „какво да се прави“. Може още да се конкретизират крайните предложения, защото в този вид те ще бъдат обявени от държавните планови и управленски органи за „теоретични“, а там те куцат и признават само цифри, за съжаление.

Вече над 10 години сме в ЕС, около 30 години правим някаква демокрация. Защо няма прелом в обезлюдяването, в случая чрез подходящото икономическо развитие? Какво реално бъдеще ни очаква? Това са парливите въпроси и трябва смело да се пише и говори....

Предложените приноси приемам по принцип. Последните два приноса могат да се обединят. В отделен принос трябваше да се изведе методиката на изследването.

Дисертантът владее свободно темата, може да работи самостоятелно и използва разнообразен инструментариум за изследването.

Специално ще отбележа приноса на научния консултант, който всъщност е решаващ.

Дисертацията има своите потенциални приемници, особено в националните и в регионалните планови и управленски органи. Те трябва да получат поне по един автореферат.

Изискване №5: Публикации и участие в научни форуми

Истинско удоволствие и да си рецензент на такъв колега. Това, което ми е предложено като информация по тази точка от изискванията, отговаря на нормите за рецензиране, заложи в законодателството. Имаме пред нас един зрял, активен автор, който може и да ръководи на национално и на наднационално равнище колектив от изследователи и да дава качествен краен продукт.

Справката за публикациите показва, че пред нас е вече един изграден изследовател на високо академично научно равнище. Той може да работи самостоятелно и да носи също така сам съответната отговорност, разбира важността на темата, с която се е захванал. Насърчителна е теренната работа, контактите с необходимите обществени организации. Публикациите са в необходимите по качество издания, за което говори и надвишената норма от точки.

Изискване №6: Заключение

Пред нас е едно регионално научно географско изследване, написано с необходимата вещина. Докторантът съчетава няколко географски науки, и както правилно се посочва на някои места, връзката на географията с други науки и с обществената практика. Има необходимите изградени мостове към плановите и управленските органи, политики и документация.

Изначално трябва да се даде положителен отговор на въпроса дали дисертантът правилно познава и използва водещите начални понятия, предмет, обект, цел, задачи и методи. Моят отговор е положителен.

Препоръчвам повече четене и писане за превръщането на териториалните пропорции в диспропорции.

Намирам дисертацията за добре онагледена. Може и препоръчвам да се предложи на академичното издателство за отпечатване като монография.

Въз основа на горенаписаното ясно заявявам, че предложената дисертация има необходимите качества на нейния автор да се присъди от уважаемото жури научната и образователна степен „Доктор“. Гласувам с ДА и предлагам на колегите да последват моя пример.

Специално благодаря на ръководството на НИГГГ и особено на членовете на департамент „География“ за доверието, което са ми гласували, да ме изберат за рецензент. Оставам с уважение,

11.03.2019 г.

София

Проф. д-р Веселин Бояджиев